

Brussel, 8 juni 2023
(OR. en)

10048/23

PROCIV 39
IPCR 40
COHAFA 61
DEVGEN 102
JAI 762
ATO 32
CHIMIE 51
COEST 342

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	9798/23
Betreft:	Conclusies van de Raad over het versterken van de weerbaarheid van de hele samenleving in de context van civiele bescherming, met inbegrip van paraatheid op chemisch, biologisch, radiologisch en nucleair (CBRN) gebied

Voor de delegaties gaan hierbij de bovengenoemde Raadsconclusies, die de Raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) tijdens zijn 3955e zitting, van 8 en 9 juni 2023, heeft goedgekeurd.

**CONCLUSIES VAN DE RAAD OVER HET VERSTERKEN VAN DE WEERBAARHEID
VAN DE HELE SAMENLEVING IN DE CONTEXT VAN CIVIELE BESCHERMING,
MET INBEGRIIP VAN DE CBRN-PARAATHEID**

Inleiding

1. Gezien artikel 196 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat samenwerking tussen de lidstaten bij de aanpak van rampen aanmoedigt, en artikel 222 VWEU, op grond waarvan de Unie en haar lidstaten uit solidariteit optreden indien een lidstaat wordt getroffen door een ramp;
2. Onderstrepend dat Europa de afgelopen jaren meerdere gelijktijdige, langdurige en sector- en grensoverschrijdende crises heeft meegemaakt, waaronder Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne, de COVID-19-pandemie, en een groot aantal vaak door klimaatverandering verergerde natuurrampen, zoals aardbevingen, bosbranden en overstromingen, die allemaal vragen om doeltreffend rampenbeheer, en erkennend dat er een samenlevingsbrede benadering van weerbaarheid nodig is om in te spelen op deze behoeften en bedreigingen;
3. Gezien de conclusies van de Raad uit 2009 over het opvoeren van de chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN-)beveiliging in de Europese Unie - een CBRN-actieplan van de EU¹, de conclusies van de Raad uit 2009 over bewustmaking op het gebied van civiele bescherming², de conclusies van de Raad uit 2021 over het vergroten van de paraatheid, de responscapaciteit en de bestendigheid ten aanzien van toekomstige crises³, de conclusies van de Europese Raad van december 2021 waarin onze collectieve paraatheid, responscapaciteit en weerbaarheid ten aanzien van toekomstige crises worden aangemerkt als een belangrijke horizontale politieke prioriteit voor de EU⁴, en de conclusies van de Raad uit 2022 over acties op het gebied van civiele bescherming in verband met klimaatverandering⁵ waarin erop wordt gewezen dat we meer moeten doen om de preventie, paraatheid en responscapaciteit in verband met klimaatverandering te verbeteren en het belang van de bijdrage van burgers aan hun eigen veiligheid en weerbaarheid wordt benadrukt;

¹ Doc. 15505/1/09 REV 1 + COR 1 + COR 2.

² Doc. 9976/09.

³ Doc. 14276/21.

⁴ Doc. EUCO 22/21.

⁵ Doc. 7146/22.

4. Nota nemend van de op 8 februari 2023 aangenomen mededeling en aanbeveling van de Commissie over de Uniedoelstellingen inzake rampbestendigheid⁶ ter vaststelling van een niet-bindende gemeenschappelijke basis met als doel de collectieve capaciteit van de EU om rampen te voorkomen, zich voor te bereiden op de gevolgen ervan en hierop te reageren, en om burgers, bestaansmiddelen en het milieu te beschermen, te versterken;
5. Erkennende dat het Uniemechanisme voor civiele bescherming (UCPM) een sleutelrol speelt in de Europese respons op natuur- en door de mens veroorzaakte rampen, onder meer bij de verlening van bijstand in natura aan Oekraïne en andere landen die getroffen worden door Ruslands aanvalsoorlog;

De Raad van de Europese Unie

6. Erkent dat we moeilijke tijden beleven, met een grootschalige oorlog in Europa, klimaatverandering en de COVID-19-pandemie, en benadrukt dat het belangrijk is de weerbaarheid van de hele samenleving te versterken in de context van civiele bescherming gezien het toenemende aantal langdurige, complexe en grens- en sectoroverschrijdende crises;
7. Is ingenomen met de mededeling en aanbeveling van de Commissie over de niet-bindende Uniedoelstellingen inzake rampbestendigheid⁷, met inbegrip van de bijbehorende vlaggenschipinitiatieven, en benadrukt dat het belangrijk is om complementariteit en mogelijke toekomstige synergie met andere werkkerreinen op EU- en mondiaal niveau te bevorderen, zoals de uitvoering van de richtlijn betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten⁸, het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015-2030, en samenwerking tussen de EU en de NAVO, met volledige inachtneming van de beginselen van wederzijdse openheid en transparantie, inclusiviteit en wederkerigheid en besluitvormingsautonomie, en op basis van de Uniedoelstellingen inzake rampbestendigheid en de basisvereisten van de NAVO voor nationale weerbaarheid via de daartoe opgezette gestructureerde dialoog tussen de EU en de NAVO over weerbaarheid;
8. Herinnert eraan dat op het gebied van civiele bescherming de eerste stappen zijn gezet om de weerbaarheid van de hele samenleving te versterken;

⁶ Doc. 6281/23 + ADD 1, 6259/23.

⁷ Aanbeveling van de Commissie (C/2023/400) van 8 februari 2023 over Uniedoelstellingen inzake rampbestendigheid (PB C 56 van 15.2.2023, blz. 1); Mededeling van de Commissie COM(2023) 61 final.

⁸ Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (PB L 333 van 27.12.2022, blz. 164).

9. Is ingenomen met de gesprekken over een Europees initiatief voor crisisbewustzijn en -paraatheid en benadrukt dat dit initiatief moet uitgaan van een alle risico's omvattende aanpak, met als doel de bevolking in staat te stellen veerkracht te tonen wanneer maatschappelijke functies zijn verstoord;
10. Is ingenomen met de door de Commissie ondernomen stappen om een begin te maken met een inventarisatie- en haalbaarheidsstudie om het idee van een dergelijk Europees initiatief voor crisisbewustzijn en -paraatheid verder vorm te geven, rekening houdend met het subsidiariteitsbeginsel en de behoefte van de lidstaten aan de nodige flexibiliteit om het initiatief aan te kunnen passen aan de verschillende nationale omstandigheden;
11. Is voorstander van een stapsgewijze aanpak, te beginnen met het in kaart brengen van goede praktijken voor publiek-private samenwerking teneinde de private sector meer te betrekken bij activiteiten op het gebied van civiele bescherming in de preventie-, paraatheids- en respons-fase;
12. Erkent dat de UCPM-respons op Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne de grootste en meest complexe civielebeschermingsoperatie van de EU is sinds de instelling van het UCPM en benadrukt dat de civiele bescherming zowel op Unie- als op lidstaatniveau moet worden versterkt;
13. Herinnert aan het werk dat is verricht door het Coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties (ERCC) en de Raad, onder meer in het kader van de activering van de geïntegreerde EU-regeling politieke crisisrespons (IPCR) vanwege Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne;
14. Neemt met name nota van de voorgestelde maatregelen voor CBRN-paraatheid en -respons die de EU en de lidstaten zouden kunnen nemen in het licht van Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne;
15. Onderstreept dat het belangrijk is de paraatheid voor CBRN-incidenten over het gehele spectrum aan risico's, zowel binnen als buiten Oekraïne, te verbeteren;
16. Erkent dat op korte termijn een aantal maatregelen moet worden genomen om de paraatheid voor CBRN-incidenten verder te versterken, maar dat er ook maatregelen voor de langere termijn nodig zijn om de Unie beter in staat te stellen zich voor te bereiden op CBRN-incidenten en hierop te reageren;
17. Onderstreept het belang van nationale CBRN-weerbaarheid en de versterking van CBRN-paraatheids- en responsvermogens op zowel nationaal als EU-niveau, om zo de veerkracht van de EU te vergroten en tegelijkertijd steun aan derde landen, waaronder Oekraïne, mogelijk te maken;

18. Onderstreept het belang van civiel-militaire samenwerking met betrekking tot CBRN-operaties, onder meer in het kader van de samenwerking tussen de EU en de NAVO, met volledige inachtneming van de overeengekomen leidende beginselen, om ervoor te zorgen dat de inspanningen voor capaciteitsopbouw op elkaar aansluiten, er voldoende, wederzijds en zonder discriminatie informatie wordt gedeeld en de responsacties op elkaar worden afgestemd;

Verzoekt de lidstaten

19. Gezien het toenemende aantal gelijktijdige, langdurige, sector- en grensoverschrijdende crises te insisteren op de noodzaak van een samenlevingsbrede benadering van weerbaarheid;
20. Preventie- en paraatheidsmaatregelen te ondersteunen teneinde ervoor te zorgen dat de Unie en de lidstaten beter opgewassen zijn tegen de gevolgen van een ramp die (potentieel) meerdere landen treft, door zich in te spannen voor de uitvoering van de niet-bindende Uniedoelstellingen inzake rampbestendigheid;
21. Te overwegen actief deel te nemen aan bewustmakings- en paraatheidsinitiatieven op EU-niveau, met name het onlangs voorgestelde "preparEU", met bijzondere aandacht voor de paraatheid van het individu, rekening houdend met lokale, regionale en nationale initiatieven;
22. In voorkomend geval informatie over nationale risicobewustmakings- en -paraatheids-campagnes te verwerken en te delen ter ondersteuning van de werkzaamheden voor het vlaggenschipproject in het kader van de tweede Uniedoelstelling inzake rampbestendigheid;
23. Na te denken over de verdere ontwikkeling, waar nodig, van publiek-private samenwerkingsvormen die activiteiten op het gebied van civiele bescherming voor preventie, paraatheid en respons ten goede komen;
24. Verder gebruik te maken van de mogelijkheden die er zijn om nieuwe CBRN-relevante capaciteiten aan te bieden en te registreren in de Europese pool voor civiele bescherming (ECCP);

25. Meer samen te werken met de Raad om, in voorkomend geval, te helpen de communicatie, voorlichting en inspanningen in verband met de voorbereiding op mogelijke CBRN-incidenten te coördineren. Bij activering van de IPCR, in verband met mogelijke CBRN-incidenten, moet het informele netwerk van crisisvoorlichters (CCN), dat deel uitmaakt van de IPCR-regeling, zo nodig door het voorzitterschap worden opgedragen de communicatie met de bevolking en coherente berichtgeving over verschillende aspecten van de actuele crisis, te ondersteunen. Het CCN kan ook door het voorzitterschap en de IPCR-rondetafels worden opgedragen andere specifieke activiteiten uit te voeren in verband met een actuele crisis teneinde te verkennen welke mogelijkheden er zijn voor gezamenlijke communicatie, voorlichting en inspanningen in verband met mogelijke CBRN-incidenten;
26. Actiever deel te nemen aan CBRN-gerelateerde opleidingen en oefeningen;

Verzoekt de Commissie

27. De uitvoering van de niet-bindende Uniedoelstellingen inzake rampbestendigheid te bevorderen, met inbegrip van de vlaggenschipinitiatieven, en samen met de lidstaten de geboekte vooruitgang te beoordelen en de doelstellingen te evalueren en verder te ontwikkelen, gelet op veranderende behoeften en genomen maatregelen om de lacunes die aan het licht zijn gekomen door geleerde lessen en scenario- en rampenbeheerplanning op het gehele grondgebied van de Europese Unie, ook de ultraperifere gebieden, te dichten en daarbij administratieve lasten en dubbel werk te vermijden;
28. In nauwe samenwerking met de lidstaten verder te werken aan een inventarisatie- en haalbaarheidsstudie om het idee van een Europees initiatief voor crisisbewustzijn en -paraatheid verder vorm te geven, rekening houdend met specifieke risico's in verband met de ultraperifere gebieden van de EU;
29. Samen met de lidstaten de lopende samenwerkingsverbanden met de private sector op EU- en nationaal niveau op het gebied van civiele bescherming in kaart te brengen, met inachtneming van de verschillende mandaten en uitvoeringswijzen van de lidstaten;

Verzoekt de Commissie met betrekking tot CBRN-maatregelen voor de korte termijn

30. In samenwerking met belanghebbenden, waaronder internationale organisaties (zoals het IAEA en de OPCW), het vermogen tot vroegtijdige waarschuwing op het gebied van CBRN te verbeteren met het oog op een doeltreffende en tijdige respons;

31. Overleg met de lidstaten, aan het UCPM deelnemende staten en relevante organisaties te waarborgen en faciliteren op basis van specifieke CBRN-scenario's teneinde verdere maatregelen te verkennen;
32. De nodige maatregelen te nemen om na te gaan of het in voorkomend geval mogelijk is de lidstaten regelmatig CBRN-specifieke informatie te verstrekken in verband met de oorlog in Oekraïne en CBRN-risico's, met het oog op een betere collectieve paraatheid en teneinde vast te kunnen stellen welke ondersteunende acties mogelijk zijn;
33. Het certificeringsproces van in de Europese pool voor civiele bescherming geregistreerde CBRN-capaciteit te bespoedigen, de rescEU-capaciteit verder op te bouwen en samen met de lidstaten en internationale organisaties te bekijken hoe op nationaal niveau of binnen andere organisaties beschikbare CBRN-capaciteit kan worden ingezet voor het UCPM;
34. Verdere mogelijkheden om het voor lidstaten gemakkelijker te maken CBRN-uitrusting aan te kopen, onder meer in het kader van rescEU, te verkennen, na te gaan hoe de capaciteits-gereedheidstermijn bij CBRN-incidenten verder kan worden verkort en de doeltreffendheid van in uitvoering zijnde activiteiten en operaties te meten;
35. Samen met de lidstaten te zoeken naar oplossingen om de lidstaten de mogelijkheid te bieden CBRN-capaciteit voor civiele bescherming in te zetten in conflictgetroffen landen, en de opleiding van Oekraïens personeel verder te verkennen;
36. In nauwe samenwerking met de lidstaten te verkennen welke mogelijkheden er zijn om reachbackregelingen op te zetten of bestaande reachbackregelingen uit te breiden en eerstehulpverleners en ander personeel te ondersteunen met deskundig advies en analyses via virtuele middelen;

Verzoekt de Commissie met betrekking tot CBRN-maatregelen voor de langere termijn

37. In nauwe samenwerking met de lidstaten en relevante organisaties verder te onderzoeken hoe ervoor kan worden gezorgd dat het UCPM wordt gezien als het belangrijkste kanaal voor verzoeken om materiaal op het gebied van civiele bescherming (teams, uitrusting, benodigdheden etc.);
38. In nauwe samenwerking met de lidstaten verder te onderzoeken hoe bestaande lacunes kunnen worden gedicht in de capaciteit die nodig is om met de cascade-effecten van grootschalige CBRN-incidenten om te kunnen gaan;

39. Na te gaan hoe de markttoegang tot verschillende soorten CBRN-relevante uitrusting, benodigdheden en materialen kan worden verbeterd door te zorgen voor voorspelbaarheid bij aankopen op de lange termijn;
 40. Na te vragen aan civielebeschermingsautoriteiten wat zij nodig hebben als het gaat om opleiding en oefeningen, en indien mogelijk meer regelmatige CBRN-opleidingen en -oefeningen op het gebied van civiele bescherming te organiseren;
 41. In nauwe samenwerking met de lidstaten verder te bespreken hoe de voorgestelde maatregelen kunnen worden opgevolgd en uitgevoerd.
-